

Cu privire la dezvoltarea sistemului de protecție a indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate în Republica Moldova

În scopul dezvoltării sistemului de protecție a indicațiilor geografice (IG), denumirilor de origine (DO) și specialităților tradiționale garantate (STG) în Republica Moldova după ultima ședință a CNPI (11 martie 2014) AGEPI a întreprins următoarele măsuri:

1. Urmare primei reuniuni a Comitetului Mixt instituit în baza Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană cu privire la protecția indicațiilor geografice ale produselor agricole și alimentare (în continuare Acordul RM-UE privind protecția IG) - 4 IG naționale (3 (CODRU, VALUL LUI TRAIAN, ȘTEFAN VODĂ) - pentru vinuri și 1 (DIVIN) - pentru distilat de vin învechit) au fost transmise părții europene spre acordarea protecției pe teritoriul UE în baza Acordului menționat. Pentru realizarea acestei acțiuni AGEPI a asigurat redactarea documentelor unice (traduse în limba engleză – total 25 file), iar ulterior în decembrie 2014, a coordonat cu producătorii și a transmis la solicitarea părții europene completări la documentele unice pentru 2 IG (Valul lui Traian și Stefan Vodă).

Cele 4 IG naționale transmise părții europene au fost publicate în Jurnalul Oficial al UE din 26.02.2015. (pentru detalii [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1430214094991&uri=CELEX:52015XC0226\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1430214094991&uri=CELEX:52015XC0226(01))), respectiv, reieșind din prevederile Acordului RM-UE privind protecția IG la data de 26 aprilie 2015 a expirat perioada în care ar fi putut fi formulate opoziții împotriva acordării protecției acestora.

Dat fiind faptul că a fost comisă o eroare la publicare și anume în loc de *Valul lui Traian* a fost publicat *Vadul lui Traian*, AGEPI a comunicat părții europene această iregularitate, iar partea europeană la 11.04.2015 a publicat corectura (vezi [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1430214721914&uri=CELEX:52015XC0226\(01\)R\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1430214721914&uri=CELEX:52015XC0226(01)R(01))), dar această corectură implică o prelungire a perioadei de opoziție pentru IG în discuție pentru încă 2 luni (până la 11.06.2015).

Concomitent Uniunea Europeană a transmis 358 IG comunitare în vederea asigurării protecției acestora pe teritoriul Republicii Moldova. Acestea au fost publicate pentru consultări publice în BOPI 4/2014, iar în perioada iulie-august au fost examinate și a fost acordată protecție pentru 357 dintre ele. O IG comunitară a fost acceptată ulterior, în martie 2015, după ce au fost recepționate materiale suplimentare din partea UE.

De asemenea, pe parcursul perioadei de referință, în baza Aranajamentului de la Lisabona privind protecția internațională a denumirilor de origine și înregistrarea internațională a acestora, la care RM este parte din 05.04.2001 la AGEPI au parvenit 79 de cereri de înregistrare a unor denumiri de origine din alte state (25 pe parcursul anului 2014, iar 54 în primele 4 luni ale anului 2015).

2. Dat fiind faptul că urmare efectuării Studiului privind caile de îmbunătățire a protecției IG, DO și STG în Republica Moldova, prezentat în cadrul ședinței CNPI din 11.03.2014 s-a depistat un grad redus de cunoaștere a sistemului indicațiilor geografice atât de mediul privat cât și de autoritățile publice, pe parcursul perioadei de referință de către AGEPI au fost întreprinse mai multe măsuri în vederea promovării sistemului IG, dintre care menționăm:

- A fost asigurată instruirea gratuită a 7 angajați din cadrul autorităților publice implicate în sistemul IG, care au ascultat modulul "Indicații geografice" în cadrul cursului de Consilier în proprietatea intelectuală organizat anual de AGEPI;

- Pentru promovarea conceptului de indicație geografică în rândul autorităților publice și a producătorilor, în anul 2014 AGEPI a organizat 14 evenimente de promovare a informației privind sistemul național de protecție a IG, DO și STG (inclusiv 16 seminare de informare și instruire în domeniul protecției proprietății intelectuale pentru bibliotecarii din teritoriu), în cadrul cărora au fost diseminate materiale de informare în domeniu (7 titluri editoriale/1550 exemplare). Activitățile de școlarizare au cuprins 910 persoane, printre care reprezentanți ai autorităților publice, apicultori, producători de fructe și legume, etc. (Anexa 1).

- În vederea realizării recomandărilor nr. 4-11 din Hotărârea CNPI din 01.04.2013, AGEPI a semnat Ordinul comun (MEC, AGEPI, MAI, MAIA, SV, APC), prin care s-a aprobat Planul de acțiuni privind implementarea prevederilor Acordului între RM și UE cu privire la protecția IG ale produselor agricole și alimentare și s-a creat un Grup de lucru pentru realizarea Planului de acțiuni.

- Întru executarea recomandării nr. 5, din Hotărârea CNPI din 11.03.2014, au fost colectate și analizate răspunsurile parvenite din partea autorităților competente (conform HG 644/2010) privind potențialele produse care ar putea beneficia de IG pe domenii de activitate. Din păcate răspunsurile parvenite din partea autorităților, în opinia AGEPI, nu redau obiectiv situația existentă.

Concomitent pe parcursul perioadei de referință AGEPI:

- A stabilit relații bune de colaborare cu Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor IFAD (UCIP-IFAD) care este o unitate creată de către Guvernul Republicii Moldova pentru implementarea programelor Fondul Internațional pentru Dezvoltare Agricolă (IFAD) precum și cu ONG Mișcarea Ecologistă din Moldova (MEM) în vederea promovării în comun a unor produse regionale care ar putea beneficia de protecție prin IG. Astfel fiind identificate următoarele produse: brânză de Popeasca (IFAD), legume nistrene (IFAD), dulceață de petale de trandafir Călărași (MEM) și țuică de caise Nimoreni (MEM). La moment, producătorii fiind interesați de accesarea sistemului IG, s-a depistat că nu există un mecanism clar privind omologarea caietelor de sarcini instituit de MAIA.

- A stabilit o platformă eficientă de colaborare cu Oficiul Național al Viei și Vinului (ONVV), în particular menționăm înregistrarea pe parcursul perioadei de referință a 4 mărci (MN 26104, 25539, 26540, 26541) ale ONVV și înmânarea solemnă a certificatului nr 26104 în cadrul Sărbătorii Naționale a Vinului pentru Logoul național sub care vor fi promovate vinurile moldovenești pe piețele externe

- A transmis pentru plasarea ulterioară o informație referitoare la IG și DO autohtone protejate în RM pe site-ul Organizației Internaționale a Viei și Vinului (la solicitarea OIVV) <http://www.oiv.int/oiv/info/frbasededonneesIG>

3. În scopul preluării experienței internaționale în domeniul promovării IG, în crearea, dezvoltarea și promovarea imaginii pozitive a țării în străinătate, în perioada 1-3 septembrie 2014, la Chișinău s-a desfășurat misiunea de lucru a experților OMPI, în cadrul căreia a fost organizată o masă rotundă cu participarea autorităților publice desemnate prin HG 644/2010 și a producătorilor agricoli. În cadrul acestei mese rotunde experții OMPI au prezentat experiența altor state în ceea ce ține de valorificarea produselor regionale.

Concomitent, pe parcursul anului 2014 experții AGEPI au participat la 2 ședințe ale Grupului de Lucru privind revizuirea Aranjamentului de la Lisabona pentru protecția denumirilor de origine și înregistrarea lor internațională. Grupul de lucru este instituit în cadrul Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale (OMPI). Revizuirea Aranjamentului a fost inițiată în scopul sporirii atractivității sistemului și lărgirii listei membrilor la tratat. În vederea atingerii obiectivelor propuse Noul Act prevede, în special, următoarele îmbunătățiri:

- includerea posibilității aderării la tratat și a organizațiilor interguvernamentale (cum ar fi: Uniunea Europeană, Organizația Africană a Proprietății Intelectuale, etc);

- includerea indicațiilor geografice ca obiect de protecție în paralel cu denumirile de origine;

- asigurarea aceluiași nivel înalt de protecție pentru ambele obiecte: indicații geografice și denumiri de origine;

- posibilitatea protecției unor indicații geografice sau denumiri de origine protejate în Partea contractantă de origine în baza unui alt instrument decât cel garantat printr-un sistem

sui generis (prevedere deosebit de interesantă pentru țările lumii noi: Statele Unite ale Americii, Australia, Canada, care asigură protecția indicațiilor geografice prin intermediul mărcilor colective și de certificare).

Negocierea și semnarea Noului Act al Aranjamentului de la Lisabona va avea loc în cadrul Conferinței Diplomatice care va avea loc la Geneva în perioada 11-21 Mai 2015.

4. În plan normativ, în perioada de referință:

- AGEPI a elaborat proiectul Legii pentru aprobarea simbolurilor naționale asociate indicațiilor geografice protejate, denumirilor de origine protejate și specialităților tradiționale garantate, care a fost adoptată de către Parlamentul RM (Lega nr.101 din 12.06.2014).

- Proiectul Legii de modificare și completare a Legii nr.66-XVI din 27 martie 2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate constituie o prioritate inclusă în Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2014-2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 808 din 07.10.2014 (termen de executare - semestrul I 2015), Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și AGEPI fiind coexecutori ai acțiunii menționate.

Proiectul în cauză a fost elaborat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și avizat de către AGEPI repetat la data de 28.03.2014, respectiv 24.06.2014.

- În vederea asigurării continuității procesului de promovare a indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate, de către AGEPI a fost inițiată actualizarea Hotărârii Guvernului nr. 644 din 19.07.2010 cu privire la desemnarea autorităților competente abilitate cu atribuții și responsabilități referitoare la produsele cu denumiri de origine și indicații geografice și la specialitățile tradiționale garantate și a autorităților competente responsabile de controalele oficiale privind conformitatea acestor produse, un demers în acest sens fiind expediat autorităților vizate la data de 26.03.2015.

5) Pentru asigurarea protecției la nivel internațional a simbolurilor naționale asociate indicațiilor geografice protejate, denumirilor de origine protejate și specialităților tradiționale garantate, aprobate prin Legea nr. 101 din 12.06.2014, AGEPI a inițiat, urmare demersului nr. 1117-106 din 10 martie 2015 parvenit din numele Prim-ministrului RM, perfectarea și transmiterea către Biroul Internațional al OMPI a solicitării privind protecția simbolurilor menționate, în temeiul articolului 6 ter al Convenției de la Paris, conform căruia se interzice înregistrarea și utilizarea mărcilor comerciale care sunt identice sau prezintă o anumită similitudine cu semnele oficiale protejate. Despre rezultatele examinării cererii, AGEPI va informa CNPI la următoarea ședință.

Data fiind importanța majoră a dezvoltării sistemului IG pentru asigurarea valorificării potențialului produselor regionale autohtone, dar și reieșind din faptul că urmare acțiunilor de promovare a sistemului IG, DO, STG, cum ar fi seminare, conferințe, mese rotunde, emisiuni radio și televizate, au apărut mai multe grupuri de producători interesați în valorificarea unor produse tradiționale cu origine și calitate garantate, iar mecanismele de omologare a caietelor de sarcini încă nu au fost elaborate, așa încât producătorii cointeresați încă nu pot de fapt accesa sistemul este necesar de a realiza următoarelor măsuri:

1) Autoritățile responsabile de omologarea caietelor de sarcini și autoritățile responsabile de controalele oficiale privind conformitatea produselor cu IG, DO și a STG (HG nr. 644 din 19.07.2010)

– Vor elabora și implementa mecanisme simple și transparente privind omologarea caietelor de sarcini și realizarea controalele oficiale privind conformitatea produselor cu IG, DO și a STG.

– Vor asigura plasarea pe paginile web a informațiilor ce țin de procedura de omologare a caietelor de sarcini, persoanele ce pot oferi consultații, adresa unde se depun caietele de sarcini.

– Vor asigura inventarierea repetată a potențialului de producere a produselor ce pot fi comercializate sub o IG sau DO, sau în calitate de STG, pe zonele/regiunile geografice;

– Vor desemna câte 1 persoană sau mai multe, după caz, care vor coordona din partea instituției activitățile axate pe IG, DO, STG conform domeniilor de responsabilitate,

– Vor examina necesitatea revizuirii HG 644/2010 și vor înainta propuneri pentru actualizarea acesteia;

2) Ministerul Economiei, Agenția Turismului, MIEPO, AGEPI, MAIA

– Vor identifica surse pentru susținerea unei campanii naționale de promovare a simbolurilor protejate prin Legea 101/2014 și a unor indicații geografice autohtone protejate.

3) Ministerul Justiției, Camera Înregistrărilor de Stat

– Vor acorda în continuare asistență în vederea identificării celor mai bune modalități de asociere pentru grupurile de producători care vor dori să se asocieze în vederea valorificării în comun a unor IG, DO, STG.

4) AGEPI

– Va asigura suportul consultativ necesar atât producătorilor cât și autorităților pentru implementarea sistemului IG, DO, STG.

– Va sponsoriza achitarea taxelor prevăzute în HG nr.774 din 13.08.1997 cu privire la taxele pentru servicii cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale pentru înregistrarea IG, DO, STG depuse spre înregistrare pe parcursul anului 2015.

Raportul privind implementarea recomandărilor va fi prezentat la următoarea ședință a CNPI.